

TotalEnergies
Marketing & Services

Data: 10 września 2024 r.

DIR-MS-03-PL

**ZASADY W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA
I BHP**

dla Wykonawców TotalEnergies Marketing Polska Sp. z o.o.

Niniejsza Instrukcja obowiązuje wszystkich Wykonawców wykonujących powierzone im Prace na terenie i/lub na rzecz TEMP oraz podmioty lub osoby, którymi Wykonawcy posługują się przy wykonywaniu Prac.

Instrukcja została stworzona w celu zapewnienia bezpiecznej realizacji prac na rzecz TEMP oraz zachowania zasady ciągłego doskonalenia w zakresie BHP i ochrony środowiska. Wykonawcy są zobowiązani do przestrzegania wszystkich wymagań prawnych dotyczących BHP i ochrony środowiska oraz prowadzenia prac w taki sposób, aby wyeliminować lub zminimalizować zagrożenia dla zdrowia i bezpieczeństwa wszystkich osób wykonujących Prace oraz innych osób będących w obszarze narażenia.

Niniejsza Instrukcja stanowi **Załącznik nr 2** do OWZ oraz integralną część Umowy zawartej pomiędzy TEMP a Wykonawcą.

Marta KOZEŃSKA
Dyrektor ds. HSEQ
TEMP

Spis treści

1	CEL INSTRUKCJI	2
2	ZAKRES OBOWIAZYWANIA	2
3	DEFINICJE	3
4	ODPOWIEDZIALNOŚCI	5
5	OPIS CZYNNOSCI	7
5.1	PRZED ROZPOCZĘCIEM PRACY	7
5.1.1	<i>Substancje chemiczne i ich mieszaniny</i>	10
5.1.2	<i>Środki ochrony zbiorowej i indywidualnej</i>	10
5.1.3	<i>Prace szczególnie niebezpieczne</i>	10
5.1.4	<i>Prace inne niż szczególnie niebezpieczne</i>	11
5.2	W TRAKCIE WYKONYWANIA PRAC	11
5.2.1	<i>Maszyny i urządzenia</i>	12
5.2.2	<i>Odpady</i>	12
5.2.3	<i>Substancje chemiczne i ich mieszaniny</i>	12
5.2.4	<i>Zabezpieczenie Prac</i>	12
5.2.5	<i>Prace pożarowo-niebezpieczne</i>	12
5.3	PO ZAKOŃCZENIU PRACY	13
6	RAPORTOWANIE INCYDENTÓW I DANYCH STATYSTYCZNYCH	13
7	CZYNNOŚCI ZABRONIONE	14
8	SPRAWNOŚĆ PSYCHOFIZYCZNA	15
9	WSTRZYMANIE PRAC	15
10	OCENA ŚWIADCZONYCH USŁUG NA RZECZ TEMP	15
11	ZAŁĄCZNIKI	15

1 Cel Instrukcji

Dokument określa zasady i sposoby funkcjonowania Wykonawców usług na terenie i/lub na rzecz TEMP.

Dokument został stworzony w celu zapewnienia bezpiecznej realizacji Prac na rzecz TEMP oraz zachowania zasady ciągłego doskonalenia w zakresie BHP i ochrony środowiska. Wykonawca jest zobowiązany do przestrzegania wszystkich wymagań prawnych dotyczących BHP i ochrony środowiska oraz prowadzenia Prac w taki sposób, aby wyeliminować lub zminimalizować zagrożenia dla zdrowia i bezpieczeństwa wszystkich osób wykonujących Prace, a także innych osób będących w obszarze narażenia, jak również mienia TEMP.

2 Zakres obowiązywania

Instrukcja obowiązuje wszystkich Wykonawców wykonujących powierzone im Prace na terenie i/lub na rzecz TEMP oraz podmioty lub osoby, którymi Wykonawcy posługują się przy wykonywaniu Prac.

3 Definicje

Termin / Skrót	Definicja
Anomalia	Wszelkie nietypowe sytuacje lub działania, które odbiegają od normy, specyfikacji, wewnętrznych regulacji Spółki lub dobrych praktyk.
Awaria	Stan niesprawności obiektu uniemożliwiający jego funkcjonowanie, występujący nagle i powodujący jego niewłaściwe działanie lub całkowite unieruchomienie. Stwierdzenie tego stanu na ogół nie wymaga użycia aparatury badawczej.
Dział HSEQ	Dział odpowiedzialny za bezpieczeństwo, higienę pracy, ochronę środowiska i jakość. Dział znajdujący się w strukturach Spółki i wszystkie osoby zatrudnione w tym dziale.
Firma zewnętrzna	Firma wykonująca zadanie na rzecz TotalEnergies Marketing Polska Sp. z o.o. na podstawie umowy lub zlecenia lub zakupu
Incydent	Zdarzenie powstałe w wyniku niekontrolowanego rozwoju sytuacji w czasie eksploatacji materiałów, urządzeń lub instalacji, prowadzące do powstania, natychmiast lub z opóźnieniem, zagrożenia dla zdrowia ludzkiego, mienia i/lub środowiska takie jak: emisja substancji szkodliwych lub niebezpiecznych, pożar, wybuch itp.
Instrukcja	Niniejszy dokument pt. <i>Zasady w zakresie ochrony środowiska i BHP dla Wykonawców TotalEnergies Marketing Polska Sp. z o.o.</i>
Instrukcja Bezpiecznego Wykonania Robót (IBWR)	Instrukcja przedstawiająca sposób wykonania Prac w sposób bezpieczny z uwzględnieniem zagrożeń oraz odpowiednich do nich środków ochrony. Wzór znajduje się w załączniku nr 8 do niniejszej Instrukcji.
Koordynator ds. BHP	Osoba wyznaczona do sprawowania funkcji koordynatora BHP zgodnie z przepisem art. 208 Kodeksu pracy w celu nadzoru wykonywanych prac na terenie i/lub na rzecz Spółki oraz realizacji pozostałych obowiązków wynikających z art. 208 KP. W przypadku, w którym Spółka jest jednym z Pracodawców podejmujących decyzję w przedmiocie powołania Koordynatora ds. BHP, Spółka może zobowiązać Wykonawcę do wyznaczenia Koordynatora ds. BHP spośród jego pracowników.
Kodeks pracy	Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1465 z późn. zm.).
Miejsce prowadzenia prac	To wyznaczone miejsce do przeprowadzenia zleconych Prac.
Nadzór ds. BHP	Pracownik lub inna osoba wyznaczona przez Spółkę do sprawowania nadzoru wykonywanych prac na terenie i/lub na rzecz Spółki.
Near Miss lub Zdarzenie potencjalnie wypadkowe	Incydent w wyniku, którego nie doszło do urazu, choroby ani śmierci. Każde zdarzenie, które w nieco innych okolicznościach mogłoby spowodować identyczne konsekwencje jak w przypadku incydentu. Zdarzenie potencjalnie wypadkowe ma potencjalny poziom dotkliwości, ale nie ma rzeczywistego poziomu dotkliwości.
Ocena Ryzyka dla Zadania	Ocena ryzyka przygotowana dla Zadania jakie ma być wykonane w celu realizacji zleconych Prac.
Osoba zlecająca Prace	Osoba upoważniona przez Spółkę do zlecania/nadzorowania i odbioru prac Wykonawców.
OWZ	Ogólne Warunki Zakupu Towarów lub Usług stosowane są przez TEMP, dostępne na stronie https://totalenergies.pl/

Termin / Skrót	Definicja
Plan BIOZ/ Plan BHP/ Plan HSE	<p>Plan Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia dalej Plan BIOZ, przygotowywany jeśli spełnione są warunki określone w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz. U. 2023 r. poz. 682).</p> <p>Plan BHP dla operacji lub projektu to dokument, który formalizuje wszystkie działania podejmowane wspólnie przez TEMP i firmy zewnętrzne w celu zapewnienia bezpieczeństwa prac oraz zarządzania działaniami wspólnymi prowadzonym na terenie obiektu TEMP. Postanowienia te zawarte są w dokumencie o tej samej nazwie. Plan BHP jest więc związany z projektem lub operacją, w którą może być zaangażowanych kilka firm, a nie sporządzany oddzielnie dla każdej firmy. Obejmuje on wszystkie elementy określone w poprzednim planie BHP</p>
Pomieszczenie higieniczno – sanitarne	To szatnie, umywalnie, pomieszczenia z natryskami, ustępy, jadalnie z wyjątkiem stołówek, pomieszczenia do ogrzewania się pracowników oraz pomieszczenia do prania.
Pozwolenie na pracę	<p>Pisemne pozwolenie na podjęcie określonej pracy, która stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia pracownika.</p> <p>Zawiera ono wszystkie ogólne środki zapobiegawcze, zalecenia dotyczące podstawowych środków ochrony osobistej oraz obowiązkowe środki bezpieczeństwa mające zastosowanie do każdego rodzaju prac. W zależności od charakteru prac i ich poziomu ryzyka, do zezwolenia ogólnego mogą być dołączone szczególne zezwolenia lub certyfikaty. Zezwolenie musi zawierać wszystkie informacje niezbędne do rozpoczęcia procesu, takie jak: zadanie do wykonania, miejsce wykonywania prac, określenie zagrożeń itp.</p> <p>Proces został szczegółowo opisany w Procedurze dot. prowadzenia Prac.</p>
Prace	Wszystkie Zadania wykonywane na rzecz Spółki w ramach Umowy z wyłączeniem prac intelektualnych.
Prace pożarowo-niebezpieczne	Wszelkie Prace, mogące powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu, takie jak prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia, a także prace powodujące iskrzenie np. używanie narzędzi szybkoobrotowych.
Prace szczególnie niebezpieczne	<p>To Prace, gdzie ryzyko wypadkowe, awaryjne jest większe niż przy Pracach innego rodzaju. Prace szczególnie niebezpieczne są wskazane w:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dziale IV Rozdziale 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (t.j. Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650 z późn. zm.) tj.: <ul style="list-style-type: none"> – roboty budowlane, rozbiórkowe, remontowe i montażowe prowadzone bez wstrzymania ruchu zakładu pracy lub jego części (§ 82-84 rozporządzenia) – prace w zbiornikach, kanałach, wnętrzach urządzeń technicznych i innych niebezpiecznych przestrzeniach zamkniętych (§ 85-90 rozporządzenia) – prace przy użyciu materiałów niebezpiecznych (§ 91-104 rozporządzenia) – prace na wysokości (§ 105-110 rozporządzenia); • w innych, między innymi branżowych przepisach bezpieczeństwa i higieny pracy; • w instrukcjach eksploatacji urządzeń i instalacji.
Pracodawca	W zależności od kontekstu – Wykonawca lub większa ich liczba lub/i Spółka.

Termin / Skrót	Definicja
Procedura dot. prowadzenia Prac	Procedura pn. „ <i>Prowadzenie prac w obiektach przemysłowych oraz na projektach na zlecenie TEMP</i> ”, która stanowi Załącznik nr 3 do OWZ.
Spółka lub TEMP	TotalEnergies Marketing Polska Sp. z o.o.
Umowa	Umowa w rozumieniu OWZ oraz inna umowa, do której nie stosuje się OWZ, polegająca na wykonywaniu Prac.
Wykonawca	Dostawca w rozumieniu OWZ, oraz podmiot wykonujący na rzecz Spółki prace fizyczne, w tym roboty budowlane.
Wypadek przy pracy	wypadek przy pracy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2189 z późn. zm.).
Zakład	Obiekt przemysłowy lub biurowy należący do Spółki.

4 Odpowiedzialności

ROLA	ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI
Wykonawca	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnia o posiadaniu dokumentacji sprzętu przewidzianego do realizacji Prac oraz niezbędnych kwalifikacji, w tym aktualnych szkoleń BHP i orzeczeń lekarskich medycyny pracy adekwatnych do wykonywanej Pracy przez wszystkie osoby, którymi Wykonawca się posługuje przy wykonywaniu Prac. 2. Opracowuje Ocenę Ryzyka dla Zadania. 3. Opracowuje Instrukcję Bezpiecznego Wykonywania Robót jeżeli taki wymóg wynika z niniejszej Instrukcji lub wymagań Spółki. 4. Opracowuje Plan HSE, jeżeli taki wymóg wynika z niniejszej Instrukcji. 5. Udostępnia Osobie zlecającej Pracę lub innej osobie działającej w imieniu TEMP wszelkie niezbędne dokumenty, w tym: <ul style="list-style-type: none"> ▪ listy pracowników i wszystkich osób świadczących pracę na jego rzecz, bez względu na podstawę jej świadczenia, ▪ wykaz użytkowanego sprzętu, do którego stosuje się przepisy ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1194). ▪ oraz innego sprzętu, który posiada atesty BHP oraz podlega okresowym badaniom, kontrolom lub kalibracjom a przewidzianego do realizacji Prac, ▪ oświadczenie o szkoleniach i uprawnieniach wszystkich osób świadczących pracę na rzecz Wykonawcy i wykonujących Pracę, kopie uprawnień zarówno pracowników jak i wszystkich osób świadczących pracę na rzecz Wykonawcy, które są wymagane przepisami prawa (np. do obsługi urządzeń, serwisowania urządzeń itp.), ▪ potwierdzenie zapoznania zarówno pracowników jak i wszystkich osób świadczących pracę na rzecz Wykonawcy z Oceną Ryzyka dla Zadania, ▪ potwierdzenie zapoznania zarówno pracowników jak i wszystkich osób świadczących pracę na rzecz Wykonawcy z Instrukcją Bezpiecznego Wykonywania Robót – opracowaną przez Wykonawcę, 6. Zapewnia własnym pracownikom i wszystkim osobom świadczącym pracę na jego rzecz: <ul style="list-style-type: none"> ▪ narzędzia i urządzenia sprawne technicznie, w tym sprawny sprzęt gaśniczy (jeśli wymagane) oraz apteczki pierwszej pomocy, ▪ sprawne środki ochrony zbiorowej,

ROLA	ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sprawne środki ochrony indywidualnej wraz z certyfikatami, ▪ bezpieczne i higieniczne warunki pracy, <p>7. Zapewnia stosowanie zasad BHP i ochrony środowiska obowiązujących na terenie realizacji Prac, w tym na terenie Zakładu.</p> <p>8. W przypadku zaistnienia Awarii, która może doprowadzić lub doprowadziła do skażenia środowiska terenu lub spowodować zagrożenia dla życia i zdrowia, niezwłocznie podejmuje działania mające na celu zmniejszenie skutków awarii i/lub jej całkowitego usunięcia. Fakt zaistnienia Awarii zgłasza Osobie zlecającej Pracę.</p> <p>9. Raportuje do Zlecającego ilość godzin przepracowanych na rzecz TEMP oraz wszystkie Incydenty.</p>
Koordynator BHP	<p>1. Ustala kwestie bezpieczeństwa związane z wspólnym wykonywaniem pracy przez osoby świadczące prace na rzecz Wykonawców i/lub pracowników TEMP i/lub innych Wykonawców.</p> <p>2. Koordynuje realizację zadań osób świadczących pracę na rzecz poszczególnych Pracodawców zapobiegając zagrożeniom.</p> <p>3. Dbą o zapewnienie przestrzegania przepisów i zasad BHP.</p> <p>4. Współpracuje ze służbami BHP poszczególnych Wykonawców i/lub Spółki.</p> <p>5. Inicjuje działania podnoszące poziom wiedzy w zakresie zagrożeń występujących przy wykonywaniu pracy.</p> <p>6. Bierze udział w opracowywaniu i wdrażaniu procedur postępowania w różnych sytuacjach, np. awarii.</p> <p>7. Przeprowadza kontrole stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w miejscu wykonywania wspólnych prac przez osoby świadczące prace na rzecz poszczególnych pracodawców.</p> <p>8. Wydaje polecenia, których celem jest poprawa warunków pracy oraz przestrzegania przepisów i zasad BHP w miejscu wykonywania wspólnych prac przez osoby świadczące prace na rzecz poszczególnych Pracodawców.</p> <p>9. Występuje do poszczególnych Pracodawców z zaleceniem usunięcia stwierdzonych zagrożeń wypadkowych i uchybień w zakresie BHP.</p> <p>10. Bierze udział w spotkaniach dotyczących BHP i ochrony środowiska.</p> <p>11. W uzgodnieniu z Pracodawcą ma prawo nie dopuścić do wykonywania Prac lub je wstrzymać, jeśli warunki stwarzają zagrożenie dla życia lub zdrowia lub jeśli występuje niezgodność z prawem.</p> <p>12. Na bieżąco przekazuje wszelkie istotne informacje związane w wykonywanymi Pracami do Nadzoru BHP w tym w szczególności informacje dotyczące Incydentów oraz innych nieprawidłowości i zmian wpływających lub mogących wpłynąć na przebieg prac lub Ocenę Ryzyka dla Zadania. „Wzór ustanowienia Koordynatora BHP” stanowi Załącznik nr 5 do Instrukcji.</p>
Nadzór BHP	<p>1. Ustala kwestie bezpieczeństwa związane z wspólnym wykonywaniem pracy przez osoby świadczące prace na rzecz Wykonawców i/lub TEMP i/lub innych Wykonawców.</p> <p>2. Dbą o zapewnienie przestrzegania przepisów i zasad BHP.</p> <p>3. Współpracuje ze służbami BHP poszczególnych Pracodawców.</p> <p>4. Inicjuje działania podnoszące poziom wiedzy w zakresie zagrożeń występujących przy wykonywaniu pracy.</p> <p>5. Weryfikuje dokumentację dostarczoną przez Wykonawców.</p> <p>6. Wystawia Pozwolenia na prace i zatwierdza je.</p>

ROLA	ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI
	<p>7. Wykonuje kontrole w oparciu o dokumenty TEMP, wymienione w Procedurze dot. prowadzenia Prac.</p> <p>8. Bierze udział w opracowywaniu i wdrażaniu procedur postępowania w różnych sytuacjach, np. Awarii.</p> <p>9. Przeprowadza kontrole stanu BHP w miejscu wykonywania wspólnych prac przez osoby świadczące prace na rzecz różnych Pracodawców.</p> <p>10. Wydaje polecenia, których celem jest poprawa warunków pracy oraz przestrzegania przepisów i zasad BHP w miejscu wykonywania wspólnych prac przez osoby świadczące prace na rzecz różnych Pracodawców.</p> <p>11. Występuje do poszczególnych Wykonawców z zaleceniem usunięcia stwierdzonych zagrożeń wypadkowych i uchybień w zakresie BHP.</p> <p>12. Bierze udział w spotkaniach dotyczących BHP i ochrony środowiska.</p> <p>13. Ma prawo nie dopuścić do wykonywania Prac przez Wykonawców lub poszczególne osoby, którymi Wykonawca się posługuje przy wykonywaniu Prac lub je wstrzymać, jeśli warunki stwarzają zagrożenie dla życia lub zdrowia lub jeśli występuje niezgodność z przepisami prawa. Niedopuszczenie lub wstrzymanie Prac nie daje podstaw Wykonawcy do żądania jakiegokolwiek odszkodowania od TEMP, chyba że nastąpiło z wyłącznej winy TEMP lub naruszeniem przez TEMP powszechnie obowiązujących przepisów prawa.</p>

5 Opis czynności

5.1 Przed rozpoczęciem Pracy

▪ **Przestrzeganie przepisów i zasad BHP**

Obowiązkiem Wykonawcy jest zapewnienie stosowania się do zasad i przepisów BHP Instrukcji, Procedury dot. prowadzenia Prac oraz innych wymagań TEMP, przez wszystkie osoby wykonujące pracę na jego zlecenie.

▪ W razie gdy jednocześnie w tym samym miejscu wykonują pracę pracownicy zatrudnieni przez różnych Wykonawców, Wykonawcy ci mają obowiązek:

- 1) współpracować ze sobą;
- 2) powołać Koordynatora BHP;
- 3) ustalić zasady współdziałania uwzględniające sposoby postępowania w przypadku wystąpienia zagrożeń dla zdrowia lub życia pracowników;
- 4) informować siebie nawzajem oraz pracowników lub ich przedstawicieli o działaniach w zakresie zapobiegania zagrożeniom zawodowym występującym podczas wykonywanych przez nich prac.

▪ **Zapoznanie z Instrukcją**

Wykonawca zobowiązany jest do zapoznania z niniejszą Instrukcją wszystkich swoich pracowników, zleceniobiorców i inne osoby świadczących prace na jego rzecz, pracujących na miejscu prowadzenia Prac.

Warunkiem dopuszczenia wyżej wymienionych osób do pracy na rzecz Spółki jest złożenie oświadczeń, których wzór stanowi **Załącznik nr 1** do Instrukcji.

▪ **Oświadczenie o posiadanych kwalifikacjach**

Przed rozpoczęciem Prac Wykonawca sporządza listę osób, które świadczą pracę na jego rzecz i jednocześnie wykonują pracę na terenie i/lub dla TEMP oraz oświadcza, iż posiada dla każdej z nich następujące dokumenty, które udostępni na żądanie:

▪ Oświadczenie o szkoleniach i uprawnieniach kopie aktualnych zaświadczeń wymaganych prawem szkoleń BHP,

- kopie aktualnych wymaganych prawem uprawnień pracowników,
- inne, gdy wymagają tego warunki wykonywania Prac.

Niedostarczenie oświadczenia posiadania wymaganych prawem dokumentów jest równoznaczne z niedopuszczeniem Wykonawcy do wykonywania Prac na terenie i/lub na rzecz TEMP, bez prawa żądania przez Wykonawcę jakiegokolwiek odszkodowania od TEMP.

▪ **Kontrola wstępna przed przystąpieniem do prac na rzecz TEMP**

Przed rozpoczęciem Prac na rzecz TEMP Wykonawca oraz jego podwykonawcy zostają zapoznani z zagrożeniami, jakie mogą wystąpić w związku z procesami technologicznymi oraz poruszaniem się po terenie należącym do TEMP. Informacje te muszą zostać przesłane w dokumencie pn. Raport z Wspólnej Kontroli wstępnej będącej załącznikiem nr 2 do Procedury dot. prowadzenia Prac .

Wykonawca zobowiązany jest przedstawić plan prac oraz zestawienie sprzętu i narzędzi koniecznych do wykonania prac.

Informacje te muszą zostać przesłane w dokumencie pn. Procedury operacyjne będącej załącznikiem nr 3 do Procedury dot. prowadzenia Prac.

▪ **Realizacja prac na rzecz TEMP**

W przypadku prac realizowanych na terenie TEMP, Wykonawca zobowiązany jest uzyskać stosowne pozwolenie na wejście od Osoby zlecającej Prace lub odpowiednich służb uprzednio odbywając szkolenie wprowadzające.

Prace mogą się rozpocząć po uzyskaniu odpowiednich do zakresu prac Pozwoleń na pracę. Wzory pozwoleń na pracę znajdują się w załącznikach do niniejszej Instrukcji, a proces ich uzyskiwania określony jest w Procedurze dot. prowadzenia Prac.

TEMP jest odpowiedzialny za wystawienie i zatwierdzanie Pozwoleń na pracę.

Ze strony Wykonawcy Pozwolenia na prace uzgadnia osoba wyznaczona jako przedstawiciel firmy. Osoba ta musi posiadać uprawnienia i aktualne szkolenie BHP dla osób kierujących pracownikami.

▪ **Przygotowanie miejsca wykonywania Prac**

Wykonawca jest odpowiedzialny za przygotowanie miejsca wykonywania Prac, w tym pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, zabezpieczenie oraz oznakowanie miejsca prowadzenia Prac oraz przywrócenie miejsca do stanu właściwego po zakończeniu Wykonywania Prac.

▪ **Nadzór BHP**

Nadzór BHP może sprawować pracownik Działu Bezpieczeństwa Higieny Pracy, Środowiska oraz Jakości z TEMP („Dział HSEQ”) lub inna wyznaczona przez TEMP osoba.

▪ **Wyznaczanie Koordynatora BHP**

▪ **Monitorowanie warunków pracy**

Wykonawca będzie regularnie monitorować przestrzeganie przepisów BHP oraz wytycznych TEMP poprzez kontrole warunków pracy w miejscu realizacji Prac.

W przypadku wykrycia niezgodności z przepisami BHP oraz wytycznymi TEMP, Wykonawca jest zobowiązany do wdrożenia działań korygujących bez zbędnej zwłoki oraz poinformowania Osoby zlecającej prace o statusie tych działań.

Kontrole warunków pracy przeprowadzane przez Wykonawcę lub Koordynatora BHP muszą być udokumentowane i przekazane do działu HSEQ TEMP.

▪ **Plan BIOZ**

Wykonawca jest zobowiązany do zapoznania wszystkich osób świadczących prace na jego rzecz z Planem BIOZ lub innym dokumentem dotyczącym bezpiecznej realizacji Prac, jeżeli takowy został opracowany. Plan BIOZ przekazany zostaje Spółce nie później niż 14 dni przed rozpoczęciem Prac.

▪ **Ocena ryzyka dla Zadania**

Wykonawca jest zobowiązany do opracowania Oceny ryzyka dla Zadania zgodnie z metodologią przedstawioną w **Załączniku nr 7** lub własną, jeśli zostanie zaakceptowana przez Dział HSEQ. Formularz oceny ryzyka dla prowadzonych prac dla czynności wykonywanych w ramach swojego zakresu Prac.

Ocena ryzyka dla Zadania wraz z potwierdzeniem zapoznania z jej wynikami wszystkich pracujących na rzecz Wykonawcy osób, przekazana zostaje TEMP włącznie z oświadczeniem Wykonawcy o posiadaniu kwalifikacji pracowników realizujących Prace na rzecz TEMP, nie później niż 14 dni przed rozpoczęciem planowanych prac. Jeśli w trakcie wykonywania Prac dojdzie do jakiegokolwiek zmiany sposobu wykonywania Prac w tym, w szczególności zmiany narzędzi potrzebnych do wykonywania Prac, wówczas należy zaktualizować ocenę ryzyka dla zadania i przekazać zlecającemu do zatwierdzenia.

▪ **Instrukcja Bezpiecznego Wykonywania Robót**

Wykonawca jest zobowiązany do opracowania IBWR dla:

- Prac których charakter, organizacja lub miejsce prowadzenia stwarza szczególnie wysokie ryzyko powstania zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi, a w szczególności przysypania ziemią lub upadku z wysokości (w tym dla prac na wysokości powyżej 1 m);
- Prac, przy prowadzeniu których występują działania substancji chemicznych lub czynników biologicznych zagrażających bezpieczeństwu i zdrowiu ludzi;
- Prac stwarzających zagrożenie promieniowaniem jonizującym;
- Prac prowadzonych w pobliżu linii wysokiego napięcia lub czynnych linii komunikacyjnych;
- Prac stwarzających ryzyko utonięcia osób;
- Prac prowadzonych w studniach, pod ziemią i w tunelach (w tym prac w zbiornikach, kanałach, wnętrzach urządzeń technicznych i innych niebezpiecznych przestrzeniach zamkniętych);
- Prac wykonywanych przez kierujących pojazdami zasilanymi z linii napowietrznych;
- Prac wykonywanych w kesonach, z atmosferą wytwarzaną ze sprężonego powietrza;
- Prac w strefach zagrożonych wybuchem (w tym wymagających użycia materiałów wybuchowych);
- Prac prowadzonych przy montażu i demontażu ciężkich elementów prefabrykowanych
- Robót montażowych, serwisowych prowadzonych bez wstrzymania ruchu zakładu pracy lub jego części.
- Prac wykonywanych w pobliżu nieosłoniętych urządzeń elektroenergetycznych lub ich części, znajdujących się pod napięciem.
- Prac przy urządzeniach elektroenergetycznych wyłączonych spod napięcia, lecz uziemionych w taki sposób, że którekolwiek z uziemień nie jest widoczne z miejsca wykonywania pracy)
- Prac w pomieszczeniach, w których występują gazy lub pary trujące, żrące, duszące, przy których wymagane jest stosowanie środków ochrony indywidualnej.
- Prac w pasie ruchu drogowego na niezamkniętym odcinku drogi.
- Prac pożarowo niebezpiecznych.
- Prac związanych z narażeniem na promieniowanie elektromagnetyczne i jonizujące wykonywanych w strefach bezpośredniego narażenia oznaczonych zgodnie z obowiązującymi przepisami (w tym wszelkich prac stwarzających zagrożenie promieniowaniem jonizującym).
- Prac wewnątrz i na zewnątrz turbin wiatrowych z wyłączeniem prostych czynności określonych w wewnętrznych regulacjach branżowych.
- Prac związanych z serwisem pojazdów szynowych wykonywane na zewnątrz pojazdu, a odbywających się w bezpośrednim sąsiedztwie torów na których prowadzony jest ruch pociągów.

- Prac konserwacyjnych, modernizacyjnych lub remontowych przy kolejowej sieci trakcyjnej znajdującej się pod napięciem.

oraz dla wszelkich prac nie wymienionych powyżej, dla których w Ocenie Ryzyka dla Zadania wykazano ryzyka duże – „D” i średnie – „S” – wytyczne oraz karta Oceny Ryzyka dla Zadania stanowi **Załącznik nr 7** do Instrukcji Wykonawca jest zobowiązany do opracowania instrukcji bezpiecznego wykonywania robót i przedstawienia jej do akceptacji Zlecającemu na 7 dni przed rozpoczęciem prac, chyba że zamawiający określi wymaganie inaczej.

IBWR powinna zawierać: zakres robót, opis technologii bezpiecznego wykonywania robót wraz z określeniem terminu i czasu wykonania, kolejności prac, miejsca wykonywania robót; istotne ryzyka i ich ocena oraz zabezpieczenia; wykorzystywane maszyny i urządzenia, kontrolę i nadzór, postępowanie w przypadku wystąpienia Wypadku. Przed przystąpieniem do wykonywania prac, Wykonawca ma obowiązek zapoznać z instrukcją wszystkie osoby świadczące prace na jego rzecz, które te zadania będą realizować.

Wzór IBWR stanowi **Załącznik nr 8** do niniejszej Instrukcji. Dopuszczalne jest zastosowanie przez Wykonawcę własnego szablonu dokumentacji pod warunkiem, iż uwzględni on swoim zakresem wszystkie informacje wymagane niniejszą Instrukcją.

5.1.1 Substancje chemiczne i ich mieszaniny

Wykonawca powinien przechowywać w oryginalnych opakowaniach lub właściwie oznakować opakowanie zastępcze substancje chemiczne. Substancje chemiczne i ich mieszaniny niesklasyfikowana, jako niebezpieczne - należy umieścić na opakowaniu, co najmniej nazwę danej substancji umożliwiającą jej identyfikację.

Substancje chemiczne i ich mieszaniny sklasyfikowana, jako niebezpieczne – opakowania powinny być zaopatrzone w etykietę, która powinna być trwale przytwierdzona do opakowania oraz posiadać odpowiednie wymiary, barwę określone w obowiązujących przepisach prawnych.

Substancje należy prawidłowo zabezpieczyć/składować celem ograniczenia przed dostępem osób postronnych oraz ewentualnym skażeniem środowiska. Do każdej używanej na terenie i/lub na rzecz TEMP Sp. z o.o. substancji chemicznej, zgodnie z obowiązującymi przepisami, należy posiadać aktualną Kartę Charakterystyki Substancji. Wykonawca szkoli wszystkie osoby świadczące prace na jego rzecz z zagrożeń związanych ze stosowaniem substancji chemicznych i ich mieszanin, wymaganych środków ochrony indywidualnej, postępowaniem w sytuacjach awaryjnych i innych istotnych informacjach zawartych w karcie charakterystyki produktu.

Wykonawca sporządza listę substancji chemicznych wykorzystywanych przy pracach na terenie i/lub na rzecz TEMP Lista substancji chemicznych jest udostępniana na wiosek przedstawiciela TEMP.

5.1.2 Środki ochrony zbiorowej i indywidualnej

Środki ochrony zbiorowej i indywidualnej powinny wynikać i być określone w Ocenie Ryzyka do Zadania.

Pracownicy i wszystkie osoby świadczące prace na rzecz Wykonawcy mają obowiązek stosowania w sposób właściwy środków ochrony zbiorowej i/lub indywidualnej adekwatne do zagrożeń występujących podczas wykonywania zleconych prac. Wykonawca zapewnia utrzymywanie środków ochrony indywidualnej i/lub zbiorowej w dobrym stanie przez cały czas ich użytkowania.

W przypadku używania szelek bezpieczeństwa wraz z innymi systemami do prac na wysokości przed rozpoczęciem prac należy dostarczyć zlecającemu dokument poświadczający wykonanie kontroli szelek i ich elementów.

Minimalne wyposażenie w środki ochrony indywidualnej wymagane podczas realizacji Prac na terenie Zakładów to:

- hełm z czteropunktowym paskiem podbródkowym;
- obuwiu ochronne klasy S3;
- kamizelka odbłaskowa;
- odzież robocza z długimi rękawami i nogawkami.

5.1.3 Prace szczególnie niebezpieczne

W przypadku wykonywania Prac szczególnie niebezpiecznych Wykonawca winien:

- dostarczyć oświadczenie na wzorze będącym Załącznikiem nr 2 do Instrukcji,
- sporządzić wykaz planowanych Prac szczególnie niebezpiecznych na wzorze dokumentu Procedury operacyjnej będącej załącznikiem 3 do Procedury dot. prowadzenia Prac,
- sporządzić Ocenę ryzyka dla Zadania na wzorze z Załącznika nr 7 do Instrukcji,
- sporządzić IBWR oraz Plan HSE (jeśli to konieczne),
- odpowiednio zabezpieczyć (odgrodzić strefę prac oraz zabezpieczyć je osłonami lub kurtynami) miejsce wykonywania tych prac przed dostępem pracowników firmy TEMP oraz osób postronnych,
- uzyskać akceptację TEMP na wystawionym ogólnym pozwoleniu na pracę oraz adekwatnym do zakresu Prac pozwoleniu na wykonanie Prac szczególnie niebezpiecznych,
- przed rozpoczęciem Prac upewnić się, że praca może być wykonana w sposób bezpieczny i każdy uczestnik procesu może to potwierdzić na dokumencie Safety Green Light stanowiącym Załącznik nr 38 do Procedury dot. prowadzenia Prac,
- zapewnić swoim pracownikom i wszystkim osobom świadczącym prace na jego rzecz - odpowiednie i w pełni sprawne środki ochrony indywidualnej,
- zapewnić w pełni wyposażoną apteczkę pierwszej pomocy (zgodnie z zamieszczonym w niej wykazem) oraz odpowiednią liczbę osób na zmianę, przeszkoloną w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej i osoby wyznaczoną do jej udzielania,

Zakazane jest stosowanie drabin przystawnych i rozstawnych. Dopuszczalne jest stosowanie jedynie drabin bezpiecznych, podestowych z koszem roboczym.

5.1.4 Prace inne niż szczególnie niebezpieczne

W przypadku wykonywania prac innych niż Prace szczególnie niebezpieczne, Wykonawca winien:

- dostarczyć oświadczenie na wzorze będącym Załącznikiem nr 2 do Instrukcji,
- sporządzić wykaz planowanych prac na wzorze dokumentu Procedury operacyjnej będącej załącznikiem 3 do Procedury dot. prowadzenia Prac,
- sporządzić Ocenę ryzyka dla Zadania na wzorze dokumentu z Załącznika nr 7 do Instrukcji,
- odpowiednio zabezpieczyć (odgrodzić strefę Prac oraz zabezpieczyć je osłonami lub kurtynami) miejsce wykonywania tych Prac przed dostępem pracowników TEMP oraz osób postronnych,
- uzyskać akceptację TEMP na wystawionym Pozwoleniu na Prace,
- przed rozpoczęciem Prac upewnić się, że praca może być wykonana w sposób bezpieczny i każdy uczestnik procesu może to potwierdzić na dokumencie Safety Green Light stanowiącym Załącznik nr 38 do Procedury dot. prowadzenia Prac,
- zapewnić swoim pracownikom i wszystkim osobom świadczącym prace na jego rzecz – odpowiednie i w pełni sprawne środki ochrony indywidualnej,
- zapewnić w pełni wyposażoną apteczkę pierwszej pomocy (zgodnie z zamieszczonym w niej wykazem) oraz odpowiednią liczbę osób na zmianę, przeszkoloną w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej i osoby wyznaczoną do jej udzielania.

5.2 W trakcie wykonywania Prac

Pracownicy i wszystkie osoby świadczące prace na rzecz Wykonawcy powinni:

- wykonywać tylko prace zleczone, nie stwarzając zwiększonego zagrożenia dla siebie, współpracowników i otoczenia;
- na bieżąco utrzymywać porządek w miejscu wykonywania Prac(y) i/lub na obszarze wygradzonym (miejsce prowadzenia robót),
- przebywać tylko w obszarze wykonywania zleconych prac z wyjątkiem korzystania z pomieszczeń higieniczno – sanitarnych.

5.2.1 Maszyny i urządzenia

Wykonawca TEMP odpowiada za stosowanie sprawnego sprzętu i urządzeń. W przypadku stosowania sprzętu i urządzeń TEMP, Wykonawca winien uzyskać zgodę Osoby zlecającej Prace. Wykonawca powinien mieć aktualny spis sprzętu i urządzeń używanego do realizacji prac na rzecz TEMP zawierający dane identyfikacyjne, datę ostatniego przeglądu technicznego, dokumenty dopuszczających do użytkowania (jeżeli dotyczy, np. decyzja UDT).

Wykonawca sporządza listę stosowanych narzędzi wykorzystywanych przy pracach na terenie i/lub na rzecz TEMP. Lista ta jest udostępniana na wniosek przedstawiciela TEMP.

5.2.2 Odpady

Posiadaczem odpadów powstałych podczas Prac wykonanych na terenie i/lub na rzecz TEMP jest Wykonawca.

Wszelkie odpady powstające w trakcie wykonywania Prac muszą być zbierane w oznakowanych pojemnikach, dostarczonych przez Wykonawcę. Miejsca usytuowania pojemników na odpady powinny być uzgodnione z Osobą zlecającą Prace. Odpady powinny być przechowywane w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do środowiska, odpady niebezpieczne nie powinny być mieszane z odpadami innymi niż niebezpieczne.

Wykonawca usuwa odpady z miejsca wykonywania Prac na własny koszt. Odpady przekazuje, celem unieszkodliwienia lub recyklingu, wyłącznie podmiotom posiadającym stosowne pozwolenia.

TEMP ma prawo kontrolować sposób postępowania z odpadami, w tym uzyskanie przez Wykonawcę stosownych pozwoleń/uzgodnień regulujących wytwarzanie odpadów (w szczególności odpadów wytworzonych w związku z Pracami prowadzonymi na terenie i/lub na rzecz TEMP) oraz dokumentację potwierdzającą zgodne z wymaganiami prawnymi usuwanie odpadów (karty przekazania odpadów).

5.2.3 Substancje chemiczne i ich mieszaniny

W przypadku, gdy charakter prowadzonych Prac wymaga stosowania substancji chemicznych, w tym substancji i preparatów niebezpiecznych, Wykonawca jest zobowiązany do przestrzegania wytycznych zawartych w karcie charakterystyki produktu. W szczególności dotyczy to zapewnienia bezpiecznego magazynowania i oznakowania pojemników/zbiorników oraz zapewnienia informacji o właściwościach stosowanych substancji (karty charakterystyk). W szczególnych przypadkach (np. stosowania substancji szczególnie szkodliwych dla ludzi i/lub środowiska w sposób zagrażający pracownikom Wykonawcy, pracownikom TEMP lub środowisku) Dział HSEQ ma prawo wstrzymać Prace.

Wykonawca zapewnia dostępność sorbentów i innych środków niezbędnych do neutralizacji wycieków stosowanych substancji chemicznych i / lub odpadów ciekłych.

Lista substancji i mieszanin niebezpiecznych stosowanych w pracach na rzecz TEMP jest udostępniana na wniosek przedstawiciela TEMP.

5.2.4 Zabezpieczenie Prac

Wykonawca zobowiązany jest do zabezpieczenia strefy Prac przed wejściem osób niepowołanych zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Obszar remontów, modernizacji i przebudowy należy zabezpieczyć w sposób odpowiedni do prowadzonych prac.

5.2.5 Prace pożarowo-niebezpieczne

Przed rozpoczęciem Prac pożarowo niebezpiecznych Wykonawca jest zobowiązany:

1. uzyskać pisemne zezwolenie właściciela/zarządcy obiektu, na którym takie prace są realizowane bądź Osoby zlecającej Prace. Pozwolenie powinno zawierać informacje dotyczące miejsca i zakresu Prac, dane

osoby wykonującej, jeżeli potrzeba świadectwo kwalifikacyjne takiej osoby, dane osoby nadzorującej, sposobu zabezpieczenia miejsca pracy, przeprowadzenia kontroli przez osobę nadzorującą po zakończeniu prac oraz dodatkowej kontroli godzinę od jej zakończenia lub innym czasie. Wzór pozwolenia znajduje się w dokumencie pn. Zezwolenie na wykonywanie prac gorących będącym załącznikiem nr 9 do Procedury dot. prowadzenia Prac,

2. powiadomić o miejscu wykonywania takich Prac Osobę zlecającą Prace i /lub służbę ochrony TEMP,
3. podczas prowadzenia prac pożarowo-niebezpiecznych winien mieć sprawny podręczny sprzęt gaśniczy umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru,
4. palne przedmioty Wykonawca winien odsunąć na bezpieczną odległość z miejsca prowadzenia Prac pożarowo - niebezpiecznych, celem uniemożliwienia kontaktu z rozgrzаныmi rozpryskami bądź iskrami,
5. Jeżeli wyżej wymieniony warunek nie może być spełniony Wykonawca zabezpiecza przed działaniem rozprysków wszystkie urządzenia i materiały palne arkuszami blachy lub w inny skuteczny sposób (np. koce gaśnicze),
6. jeżeli w pobliżu miejsca wykonywania Prac pożarowo-niebezpiecznych znajdują się otwory przelotowe, instalacyjne, kablów itp. Wykonawca uszczelnia je materiałami niepalnymi, celem niedopuszczenia do przenikania rozprysków spawalniczych do sąsiednich pomieszczeń lub na inne kondygnacje,
7. Wszelkie przewody elektryczne, gazowe oraz instalacyjne z palną izolacją Wykonawca winien zabezpieczyć przed rozpryskami, iskrami i/lub innymi uszkodzeniami mechanicznymi,
8. Wykonawca i jego pracownicy są zobowiązani do postępowania zgodnie z przyjętymi na danym obiekcie zasadami ewakuacji w przypadku wystąpienia pożaru.

5.3 Po zakończeniu pracy

Po zakończeniu prac Wykonawca winien skontrolować miejsce(a), w których wykonywano prace oraz rejony przyległe w zakresie: zachowania ład i porządku, bezpieczeństwa, oraz zagrożeń w zakresie środowiska naturalnego.

Po zakończeniu pracy Wykonawca winien pozostawić po wykonaniu prac ład i porządek. W przeciwnym przypadku kosztami doprowadzenia porządku miejsca wykonywania robót zostanie obciążony Wykonawca.

O zakończeniu Prac Wykonawca informuje Osobę zlecającą Prace. Formalne zakończenie Prac potwierdzane jest poprzez złożenie podpisów przez obie strony na Pozwoleniu na pracę w rubryce „Zakończenie prac”. Formalne zakończenie Prac w sposób, o którym mowa powyżej, nie stanowi potwierdzenia prawidłowości wykonania Robót zgodnie z Umową zawartą pomiędzy TEMP a Wykonawcą.

Prace pożarowo- niebezpieczne winny być zakończone na godzinę przed opuszczeniem stanowisk pracy przez Wykonawcę. Miejsca realizacji prac pożarowo-niebezpiecznych i pomieszczenia przyległe powinny być skontrolowane minimum po godzinie od momentu zakończenia prac. W przypadku wykonywania prac na terenie TEMP Wykonawca informuje zlecającego prace lub służbę ochrony TEMP o zakończeniu prac pożarowo niebezpiecznych.

Po zakończeniu prac Wykonawca usuwa odpady z terenu TEMP na własny koszt. Odpady przekazuje wyspecjalizowanemu podmiotowi celem unieszkodliwienia lub recyklingu.

6 Raportowanie incydentów i danych statystycznych

W przypadku wystąpienia incydentu Wykonawca bez zbędnej zwłoki informuje Spółkę oraz wykonuje analizę przyczyny Incydentu, określa odpowiednie środki, aby wykluczyć podobne Incydenty w przyszłości, określa

działania zapobiegawcze, które mają być wdrożone. Wykonawca jest zobowiązany wspierać wszelkie dodatkowe analizy zaistniałego incydentu przeprowadzone przez TEMP.

Wykonawca zobowiązuje się do przekazywania osobie zlecającej prace raportów wszystkich zaistniałych Incydentów mających miejsce podczas realizacji prac oraz liczbę godzin przepracowanych przez pracowników Wykonawcy oraz jego Wykonawców na rzecz TEMP. Wykonawca jest zobowiązany do przesłania podstawowych informacji na temat wykonanego zlecenia każdorazowo po jego realizacji. Informacja ta powinna zawierać dane z zakresu BHPiOŚ (m.in. ilość osób zaangażowanych w pracę, przepracowane roboczogodziny, zdarzenia potencjalnie wypadkowe, wypadki a także incydenty środowiskowe). Informacja taka powinna zostać przesłana najpóźniej 2 dni po realizacji usługi, nie później niż pierwszego dnia roboczego miesiąca następującego po wykonaniu pracy. Zdarzenia potencjalnie wypadkowe i Anomalie powinny być zgłaszane osobie nadzorującej prace, Koordynatorowi BHP/Nadzorowi BHP i zlecającemu celem szybkiego wyeliminowania zagrożenia.

Raporty incydentów powinny być zgłaszane na formularzach TEMP, które stanowią **Załącznik nr 3** do niniejszej Instrukcji. Dopuszcza się stosowanie formularzy Wykonawcy, o ile dane zawarte na formularzu, będą zawierały wszystkie istotne informacje takie jak: nazwa sektora, dla którego wykonywana jest usługa, nazwa firmy Wykonawczej, nazwisko sporządzającego, data i miejsce wypadku, rodzaj wypadku, opis zdarzenia, konsekwencje, imię i nazwisko osób uczestniczących w wypadku, przyczyny wypadku.

Dane statystyczne oraz raporty z incydentów należy przysyłać do osoby zlecającej prace. Dane statystyczne należy uzupełniać w pliku, który stanowi **Załącznik nr 4** do niniejszej Instrukcji.

7 Czynności zabronione

Podczas realizowania prac na terenie i/lub na rzecz TEMP zabronione jest:

1. Wykonywanie jakichkolwiek prac bez aktualnych szkoleń BHP, orzeczenia lekarskiego i innych uprawnień koniecznych do wykonywania pracy.
2. Stawienie się do pracy pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających, a także spożywania i wnoszenia alkoholu spożywczego na teren realizowanych Prac.
3. Zatrudnianie osób poniżej 18 roku życia.
4. Palenie tytoniu z wyjątkiem miejsc do tego wyznaczonych.
5. Wykonywanie Prac w sposób stwarzający zagrożenie dla siebie i innych osób oraz otoczenia.
6. Obsługi maszyn i urządzeń bez wymaganych uprawnień.
7. Prowadzenia Prac remontowych/budowlanych/konserwacyjnych bez wyгородzenia i właściwego oznakowania strefy prowadzonych prac.
8. Przechowywania na terenie TEMP nieopisanych i nieoznakowanych pojemników z substancjami chemicznymi i ich mieszaninami,
9. Manipulowania przy instalacjach, maszynach, urządzeniach i elementach budynku nie będących własnością Wykonawcy, które nie są przedmiotem wykonywania Prac.
10. Wylwania / wysypywania jakichkolwiek substancji używanych przy wykonywaniu Prac bezpośrednio na powierzchnię terenu, do gruntu lub systemów kanalizacji deszczowej, technologicznej i sanitarnej.
11. Zbierania i magazynowania odpadów poza pojemnikami bez odpowiedniej identyfikacji i składowania na terenie nieutwardzonym.
12. Zbierania i magazynowania odpadów ciekłych bez zabezpieczeń przed wyciekami do gruntu, kanalizacji deszczowej, technologicznej i sanitarnej.
13. Korzystania z drabin przystawnych i rozstawnych. Dopuszczalne jest stosowanie jedynie drabin bezpiecznych, podestowych z koszem roboczym.

14. Wykonawca(i/lub jego pracownicy i/lub osoby świadczące na jego rzecz prace, niestosujący się do w/w zasad będą usuwani z terenu, na którym są realizowane prace na rzecz TEMP. Wykonawca ponosi odpowiedzialność względem TEMP za wszelkie szkody powstałe w związku z niestosowaniem się przez osoby, którymi Wykonawca posługuje się przy wykonywaniu Prac. .

8 Sprawność psychofizyczna

W przypadku zaobserwowania obniżonej sprawności psychofizycznej pracownika lub osoby świadczącej prace na rzecz Wykonawcy, przedstawiciel TEMP może taką osobę czasowo, do odwołania odsunąć od wykonywania pracy i/lub czasowo, do odwołania usunąć z terenu prowadzonych prac. Przez zdolność psychofizyczną rozumie się sprawność przy odbieraniu i reakcji na sygnały świetlne, akustyczne, znaki oraz polecenia.

9 Wstrzymanie prac

W razie wystąpienia zagrożenia dla zdrowia lub życia, TEMP zastrzega sobie prawo, aby wstrzymać pracę Wykonawcy, bez ponoszenia jakiejkolwiek konsekwencji z tytułu wstrzymania Prac.

W przypadku niezgodności z przepisami BHP, niniejszą instrukcją oraz planem BIOZ, jeżeli jest wymagany, TEMP wstrzymuje prace i wydaje zakaz rozpoczęcia prac do czasu usunięcia niezgodności.

10 Ocena świadczonych usług na rzecz TEMP

Wykonawca realizujący Prace na rzecz TEMP są oceniani okresowo w zakresie spełniania wymagań BHPiOŚ przedstawionych w niniejszej Instrukcji, zgodnie z wymaganiami wewnętrznymi TEMP.

11 Załączniki

Numer	Nazwa
1.	Potwierdzenia zapoznania się z Instrukcją
2.	Oświadczenie dostawcy o szkoleniach i uprawnieniach
3.	Zgłoszenie incydentu
4.	Raport godzin przepracowanych
5.	Wzór ustanowienia Koordynatora BHP
6.	Spis substancji
7.	Formularz Oceny Ryzyka dla Zadania
8.	Wzór Instrukcji Bezpiecznego Wykonywania Robót (IBWR)